

M m

m *dt.* Phụ âm thứ mười chín trong bảng chữ cái Quốc Ngữ.

ma *dt.* 1- Liên quan đến người đã chết: *Thây ma, hồn ma, đũa ma, đám ma* 2- Linh hồn người chết hiện ra theo niềm tin: *Căn nhà hoang đổ có ma* 3- Không có ai: *Có ma nào hỏi tới đâu* *tt.* Không thực, chỉ có trên sổ sách: *Linh ma.*

ma lem *dt.* Người dơ bẩn, xấu xí: *Người như ma lem.*

ma men *dt.* Sự ghiền rượu: *Ma men quấy rối.*

ma quỷ *dt.* Tục mê tín gọi ma quỷ là những loài tà quái hay hại người - *P. demon (HVTĐ).*

ma túy *dt.* Các chất kích thích, làm cho người ngây ngất, dùng nhiều thành nghiện: *Thuốc phiện, bạch phiến là ma túy.*

má *dt.* 1- Mẹ 2- Hai bên mặt, từ miệng đến mang tai: *Má đào; đầu gà má lợn (thng.)* Một thứ rau: *Nước rau má.*

mà *dt.* Thay thế chủ từ trong một câu văn: *Người mà đến thế thì thôi (K.)*

lt. Dùng như liên từ, nối hai ý trong một câu văn: *Nghèo mà ham (tng.).*

mà cả *đgt.* Trả giá: *Nhớ mà cả trước khi mua nhé.*

mả *dt.* Chỗ chôn người chết: *Sống về mồ về mả, ai sống về cả bát cơm (tng.).*

mã *dt.* 1- Quần áo, đồ đạc bằng giấy làm giống thứ thật để đốt cúng người chết: *Đốt vàng mã* 2- Đồ phẩm chất kém: *Đó chỉ là đồ mã thôi, sẽ chóng hư* 3- Về bề ngoài, không thật như vậy: *Tốt mã rẻ cùi (tng.)* 4- Tên một quân cờ hay bài tam cúc hình con ngựa 5- Chữ viết theo ký hiệu riêng: *Mã số, mật mã.*

mã lực *dt.* Chỉ đơn vị đo công suất bằng 736 watt: *Chiếc xe có 10 mã lực.*

mã não *dt.* Đá quý, rất cứng có vân đẹp, màu đỏ,

trắng, vàng dùng làm nữ trang.

mã phu *dt.* Người săn sóc ngựa.

mã tấu *dt.* Vũ khí hình dao dài to bản, mũi nhọn và có chuôi.

mạ *dt.* Cây lúa còn non nảy mầm từ hạt giống tại một thửa đất riêng, dùng để cấy lại trên ruộng lúa: *Khoai đất lạ, mạ đất quen (tng.) đph.* Mẹ: *Con so nhà mạ, con rạ nhà chồng (tng.) đgt.* Tráng một lớp kim loại mỏng không rỉ ở bên ngoài:

mác *dt.* 1- Binh khí cổ, lưỡi dài và sắc, có cán dài. 2- Nét chữ Hán viết bằng bút lông từ phía trái sang phía phải: *Lông mày nét mác* 3- *P. marque* Nhân hiệu: *Xe hơi mác Toyota được chế tạo tại Nhật* 4- *Đ. Deutsche Mark* Đơn vị tiền tệ của nước Đức: *Đi Đức phải đổi tiền Việt lấy tiền Mác.*

mách *đgt.* 1- Bảo cho người khác biết điều gì có lợi cho họ: *Mách cho một bác sĩ giỏi* 2- Nói cho người trên biết lỗi của người dưới: *Mách mệ.*

mạch *dt.* 1- Ống dẫn máu trong cơ thể động vật: *Mạch máu, bắt mạch động mạch, tĩnh mạch* 2- Nước chảy ngầm dưới đất: *Mạch giếng* 3- Đường vữa giữa hai lớp gạch khi xây 4- Đường lưới cửa ăn theo chiều dọc cây gỗ 5- Đường dây dẫn dòng điện đi qua: *mạch điện* 6- Đường, chuỗi nối tiếp liên tục: *Mạch than, mạch quặng* 7- Dòng ý tưởng, lời văn liên tục: *Mạch suy nghĩ, mạch văn* 8- Một giống lúa: *Lúa mạch.*

mạch dưng *dt.* Khe hở giữa những thanh tre trong vách tường đất: *Tai vách mạch dưng (tng.)*

mạch lạc *dt. nghb. HV.* Liên quan với nhau, gắn bó chặt chẽ, tiếp nối rõ ràng: *Ý văn mạch lạc.*

mạch lươn *dt.* Mụn nhọt luôn sâu trong da thịt, thường ở đầu trẻ em: *Bệnh mạch lươn còn gọi là mà lươn thường khó trị hơn bệnh u nhọt ngoài da.*

mạch nha *dt.* Nấu kẹo bằng mầm lúa mạch: *Kẹo mạch nha; Mộng lúa mạch - P. germe de blé (HVTĐ).*

mai *dt.* 1- Vỏ cứng bảo vệ một số loài vật: *Mai rùa, mai mực* 2- Đồ dùng giống cái thuổng, lưỡi mỏng và sắc để đào đất: *Dùng mai đào hố, đào nương* 3- Cây hoa vàng, cây mơ 4- Người làm môi: *Bà mai* 5- Một giống tre: *Miếng ăn măng trúc măng mai (cd.)* 6- Sáng sớm: *Buổi mai* 7- Ngày kế tiếp hôm

nay: *Mai là ngày khai trường* 8- Thời điểm trong tương lai gần, phân biệt với nay: *Nay đây mai đó* 9- Ngôi sao mọc vào buổi sáng sớm: *Sao mai*.

mai má *tt.* Màu xám nhạt như chì: *Da mặt mai má*.

mai mối *đgt.* Làm trung gian giới thiệu đôi trai gái lấy nhau.

mai phục *đgt.* Dàn quân ở một chỗ kín đáo, chờ tấn công bất ngờ: *Quân địch lọt vào ổ mai phục của quân ta*.

mai táng *đgt.* Chôn người chết - *P. enterrer (HVTĐ)*.

mái *dt.* 1- Phần che phủ trên cùng của ngôi nhà: *Mái ngói đỏ* 2- *dt.* Phần tóc trên đầu: *Mái tóc* 3- *dt.* Dụng cụ dùng để bơi thuyền, làm cho thuyền đi: *Mái chèo* 4- *tt.* Loài chim, gà giống cái khác với trống là giống đực: *Gà mái*.

mái hiên *dt.* Phần mái kéo dài ra ở phía trước hoặc quanh nhà.

mài *dt.* 1- Tên một loại củ:

Củ mài 2- *đgt.* Làm mòn vật gì để làm cho nhẵn, cho sắc bằng cách cho cọ xát với vật rất cứng: *Dưới trăng mấy độ tuốt gươm mài (ý thơ của Đặng Dung)*.

mài dũa *đgt.* Rèn luyện cho sắc bén, tinh tế hơn.

mài giũa *đgt. xch.* mài dũa.

mãi *trgt.* Say mê làm một việc đến mức không chú ý gì đến việc khác: *Mãi chơi quên học*.

mãi *đgt. khgd.* Mua.

mãi lộ *tt.* Mua đường đi, do bọn cướp chặn đường đòi hỏi: *Bọn lâu la đòi tiền mãi lộ*.

mãi mãi *trgt.* Kéo dài liên tục và không bao giờ chấm dứt: *Ta sẽ yêu nhau mãi mãi*.

mại *đgt. khgd.* Bán.

mại dâm *đgt.* Bán dâm, làm đi.

mại bản *dt.* Người trông coi việc mua bán trong hãng buôn, người làm môi giới: *HV. Mãi biện*.

man *tt.* Không đúng sự thực, lừa dối: *Khai man lý lịch*.

man di *tt.* Còn mọi rợ, lạc hậu: *Kinh đô cũng có người rồ, Man di cũng có sinh đồ, trạng nguyên (cd.)*.

man mác *tt.* Nhẹ nhàng, mệnh mông: *Nỗi buồn man mác*.

man rợ *tt.* 1- Thiếu văn minh, đời sống con người có nhiều mặt gần với đời sống thú vật. *Con người man rợ thời cổ* 2- Tàn ác, dã man đến mức không còn tính người: *Vụ giết người man rợ*.

man trá *tt.* Giả dối để đánh lừa: *Thủ đoạn man trá*.

mán *dt.* Sắc tộc thiểu số thường ở trên núi cao, cao nguyên Bắc Việt, còn gọi là người Dao: *Mán Đại Bản đội khăn lớn,, Mán Cộc tóc chải dựng đứng, gài một khung tre như cái sừng, Mán Sơn Đầu tóc chải bóng nhẫy bằng nhựa cây*.

màn *dt.* 1- Loại vải thưa thả từ trên cao xuống để che cửa: *Màn cửa* 2- Đồ dùng bằng vải thưa, mắc trên giường để che muỗi khỏi chui vào 3- Bức vải căng ở trước sân khấu: *Mở màn, hạ màn* 4- Một hồi trong vở kịch từ lúc mở màn cho đến lúc hạ màn trước khi tiếp đến hồi sau: *Vở kịch có ba màn*.

màn ảnh *dt.* 1- Khung vải trắng dùng để chiếu phim lên.

màn bạc *dt. nghb.* Chỉ ngành điện ảnh: *Ngôi sao màn bạc*.

mãn *dt.* Con mèo *đgt.* Đã đủ một thời hạn qui định: *Mãn khóa, mãn tang*.

mãn nguyện *tt.* Được như lòng mong ước: *Con cái thành đạt, cha mẹ mãn nguyện*.

mạn *dt.* Nơi chôn, vùng, miền, phía, thành tàu, thuyền: *Mạn ngược, mạn bể, mạn tàu, mạn thuyền* *đgt.* Không tôn kính, khinh nhờn, kiêu ngạo, phóng túng không bị hạn chế, gò bó: *Mạn thần thánh, mạn đàm, lãng mạn, tản mạn*. Tính chậm chạp (HVTĐ): *Bệnh mạn tính, kéo dài khó chữa dứt..*

mạn bình *đgt.* Lời phê bình không có suy nghĩ (HVTĐ).

mạn đàm *đgt.* Nói chuyện về một đề tài nào một cách thân mật, thoải mái, không gò bó: *Mạn đàm văn học.*

mạn ngược *dt.* Miền rừng núi thuộc cao nguyên Bắc Việt, còn gọi là thượng du, trái với miền xuôi.

mạn phép *đgt.* Không hỏi trước, không xin trước, nói một cách lịch sự: *Thưa ông, cháu mạn phép đã ăn cơm trước rồi ạ.*

mạn thuyền *dt.* Sàn thuyền ở ngoài khoang thuyền: *Một ngày dựa mạn thuyền Rồng, còn hơn muôn kiếp ở trong thuyền chài (cd.).*

mạn thượng *tt.* Khi dễ hay khinh thường người trên:

mạn tính *tt.* A. *chronic.* Nói về bệnh phát ra chậm chậm, lâu ngày, khó chữa: *Bệnh mạn tính còn gọi là bệnh kinh niên, thường viết sai là bệnh mãn tính.*

mang *dt.* 1- Con hoẵng 2- Bộ phận để thờ ở đầu tôm, hai bên đầu cá hay trong yếm cua: *Mua cá thì phải xem mang (cd.)* 3- Phần ở cổ rắn có thể phình to ra được: *Rắn phùng mang đgt.* 1- Đeo vào mình, vào tay chân: *Mang giầy* 2- Đem, để theo trong mình: *Mang súng* 3- Có ở trên người, trên mình, ở một chỗ nhất định nào đó: *Mang trên lưng mấy vết thương, bụng mang dạ chứa (tng.)* 4- Nhận lấy lâu dài: *Mang tiếng, mang nợ, mang ơn* 8- Được gắn cho một tên riêng nào đó: *Câu thủ mang áo số 9-*

máng *dt.* 1- Vật dùng để hứng nước mưa có hình ống chẻ đôi: *Nước mưa từ mái đổ xuống máng* 2- Đường dẫn nước lộ thiên: *Đường máng dẫn nước vào ruộng* 3- Vật đựng thức ăn gia súc có hình lòng máng: *Máng lợn.*

màng *dt.* Lớp mỏng kết lại trên mặt của một chất lỏng: *Cốc sữa để lâu đã có màng đgt.* Tường đến, ao ước: *Không màng giàu sang.*

màng nhĩ *dt.* Màng mỏng trong ống tai, rung lên khi nhận tiếng động.

màng trinh *dt.* Màng mỏng chắn ngang lỗ âm đạo của người nữ khi còn trong trắng.

mảng *dt.* 1- Bè nổi trên mặt nước làm bằng nhiều thân cây tre ghép lại 2- Bộ phận của một vật bị tách

rời ra: *Tùng mảng tường rơi xuống trg.* Mê mải: *Mảng vui quên hết lời em dặn dò (cd) đgt.* Chợt nghe: *Mảng tin xiết nổi kinh hoàng (K.).*

mãng *dt.* Con trăn: *Mãng xà.*

mạng *dt.* 1- Sự sống của con người: *Thí mạng, án mạng, cướp nổ súng bắn chết hai mạng* 2- Số trời định trước về đời người: *Định mạng, thiên mạng* 3- Biến âm của chữ mệnh: *Số mệnh còn gọi là số mạng* 4- Gồm nhiều đường dẫn truyền đi khắp nơi: *Mạng máy điện toán toàn cầu (A. website, internet)* 5- Miếng vải mỏng che mặt: *Cô dâu xưa thường dùng mạng che mặt đgt.* Dùng len, chỉ sợi vá lại chỗ rách áo len hay dờ (bít tất).

mạng lưới *dt.* 1- Nhiều đường dây nối với nhau: *Mạng lưới điện thoại* 2- Nhiều chi nhánh của một tổ chức: *Mạng lưới nhân quyền.*

manh *dt.* Chỉ một vật mỏng, mềm *đgn.* Chiếc, miếng, mảnh, tấm: *Hơn nhau tấm áo manh quần.*

manh mối *dt.* Điểm chính từ đó có thể lần ra tất cả các điểm khác.

mánh *dt.* Sự khôn vặt, ranh mãnh.

mánh khéo *dt.* Mưu mẹo, toan tính, thủ đoạn: *Mánh khéo lừa đảo.*

mánh lới: *dt.* Sự toan tính ăn người, thiếu thành thật: *Tên này nhiều mánh lới lắm.*

mành *dt.* 1- Tấm che gió bằng nan tre hay gỗ 2- Thuyền buồm chạy trên biển 3- *tt.* Nhỏ sợi: *Chỉ mành treo chuông.*

mảnh *dt.* Miếng nhỏ, miếng vụn: *Mảnh gỗ, mảnh kính.*

mảnh *tt.* Thon, nhỏ, gầy, mỏng.

mảnh giẻ *tt.* Ốm, gầy, yếu ớt.

mảnh khảnh, mảnh mai *tt.* Thân hình hơi cao, gầy, thanh.

mãnh *dt.* Ma con trai, chưa vợ: *Ông mãnh.*

mãnh *tt.* Mạnh, dữ, hung hăng: *Mãnh thú.*

mãnh liệt *tt.* Rất mạnh, dữ dội: *Tân công mãnh liệt.*

mãnh lực *dt.* Sức mạnh dữ dội: *Mãnh lực kim tiền.*

mạnh *tt.* 1- Có sức khỏe hơn người: *Nhỏ người mà mạnh* 2- Đầy đủ sức khỏe, không ốm đau 3- Có nhiều thể lực: *Mạnh vì gạo, bạo vì tiền (cd)* 4- Làm cho nổi bật : *Nhấn mạnh.*

mao *dt.* Sợi lông của người hoặc thú 2- Râu, tóc 3- Cỏ tranh.

mào *dt.* Chóp, mông: *Mào gà.*

mào đầu *đgt.* Nói vài lời trước khi dẫn vào nội dung chính.

mào gà *dt.* Một loại cây có hoa màu đỏ giống mào con gà.

mạo *đgt.* Làm giả để lừa người khác: *Mạo chữ ký, mạo danh.*

mát *tt.* Lành lạnh: *Gió mát.*

mát mặt *trt.* Hãnh diện, nở mặt : *Mát mặt với đời.*

mát rượi *tt.* Rất mát: *Gió biển thổi mát rượi.*

mạt *dt.* Loài bọ rất nhỏ thường ẩn trong lông gà, ổ rơm Rất nghèo 3- Tận cùng: *Thời Lê mạt* 4- Vụn, nát nhuyễn: *Mạt cưa.*

mạt cưa *dt.* Hạt bụi gỗ hay vụn gỗ rơi xuống khi cưa.

mạt sát *đgt.* Hạ thấp uy tín người khác bằng những lời lẽ độc ác: *Báo chí mạt sát thậm tệ lãnh tụ phe đảo chánh..*

mau *tt.* 1- Có kết quả trong thời gian ngắn, nhanh chóng: *Vết thương mau lành* 2- Tăng tốc độ nhanh hơn bình thường: *Chạy mau kéo mưa tới* 3- Sat với nhau, trái với *thưa*: *Sao mau thì mưa, sao thưa thì nắng (tng.).*

mau chóng *tt.* Nhanh, lẹ làng.

màu *dt.* 1- **Sắc của mỗi vật:** *Màu xanh, màu đỏ, em nhỏ nó mừng.* Ánh sáng trắng là sự hợp lại của bảy màu chính, gồm có màu đỏ, màu cam, màu vàng, màu lục (xanh), màu lam, màu chàm và màu tím 2- **Tên các loại cây trồng làm lương thực ngoài lúa, như ngô, khoai:** *Hoa màu* 3- **Đất có sẵn chất dinh dưỡng nuôi cây:** *Đất màu.*

màu mè *tt.* 1- Cái đẹp nhờ pha trộn nhiều màu sắc: *Trang trí màu mè* 2- *ngb.* Khách sáo, không **thật thà:** *Trong cách cư xử với nhau, không nên màu mè.*

màu mỡ *tt.* Chất dinh dưỡng cho cây cỏ có nhiều trong đất đai: *Đồng bằng màu mỡ.*

màu sắc *dt.* 1- Sự phối hợp nhiều màu: *Bức họa đồ màu sắc chói quá.*

máu *dt.* 1- Chất lỏng màu đỏ chạy trong các mạch của người và động vật 2- Lòng, tình cảm (đùng với nghĩa xấu): *Máu tham, máu ghen, máu nóng.*

may *dt.* 1- Điều tốt lành, xảy ra có lợi cho mình: *Gặp may cầu may* 2- *đgt.* **Dùng kim, máy khâu kết các mảnh vải đã cắt sẵn thành quần áo:** *Bà ấy may áo dài đẹp lắm.*

máy *dt.* Vật tổng hợp các cơ phận để chuyển thành lực, động tác hay năng lượng: *Máy phát điện, máy xay lúa.*

mày *dt.* **Lông mày,** nói tắt: *Mắt phượng mày ngài (thng.). Có rửa thì rửa chân tay, Chớ rửa lông mày chết cá ao anh (cd.).*

mắc *dt.* Vật dùng để treo: *Mắc áo* *đgt.* 1- Móc, treo vào: *Mắc võng, mắc màn* 2- Bị giữ lại, bị kẹt, bị trở ngại: *Mắc bận nên tới trễ* *dt.* Vật dùng để treo: *Mắc áo* *tt., đph.* Đắt (trái với rề).

mắc cỡ *tt., (đph.)* Như xấu hổ: *Cô gái hay mắc cỡ.*

mắc lừa *đgt.* Bị đánh lừa.

mắc nợ *đgt.* Bị nợ nần: *Ông ấy mắc nợ rất nhiều.*

mặc *đgt.* 1- Che thân thể bằng quần áo 2- Không chú ý đến: *Mặc người ta.*

mặc cảm *dt.* Ý nghĩ hay cảm xúc của riêng mình: *Tự tôn hay tự ti mặc cảm.*

mặc đầu *lt-* Mặc dù. Tuy rằng: *Mặc đầu bị ngăn cản nhưng nó vẫn làm.*

mặc niệm *đgt.* Tưởng nhớ người đã mất trong im lặng: *Phút mặc niệm.*

mắm *dt.* 1- Loại thức ăn làm bằng tôm cá được ướp muối lâu ngày cho ngấu, nhuyễn ra: *Mắm tôm, mắm tép* 2- Nguyên con cá được ướp muối 3- Loại cây mọc ở ven biển, thân nhỏ, rễ trôi lên khỏi mặt đất, được trồng để bảo vệ đê nước mặn: *Cây mắm.*

mặn *tt.* 1- Vị tạo ra do có muối hòa tan: *Nước biển mặn* 2- Ăn có thịt, cá: *Ăn mặn nói ngay hơn ăn chay nói dối (tn.)* 3- Thấm thiết, nồng nàn (nói về tình cảm): *Tình yêu mặn nồng.*

mặn nồng *tt.* Trạng thái tình cảm thấm thiết.

măng *dt.* Mầm tre non mới mọc từ gốc lên, có thể dùng làm thức ăn: *Măng non, xào măng.*

măng cụt *dt.* 1- Loại cây trồng ở một số tỉnh miền Nam để lấy quả ăn, thân to, cành mọc thấp, vỏ có chất nhựa vàng, lá dài, quả tròn, vỏ xốp, màu đỏ như rượu vang, vị ngọt 2- Trái măng cụt.

mắng *đgt.* Dùng lời nặng nề những tội lỗi, khuyết điểm của một người: *Bà chủ mắng người đầy tớ.*

mắt *dt.* 1- Bộ phận để nhìn của người hay động vật: *Nhắm mắt, mắt lá dăm* 2- Chỗ lồi lên giống hình con mắt ở thân một số cây: *Mắt tre, mắt khoai tây* 3- Bộ phận giống hình những con mắt ở ngoài vỏ một số loại quả: *Mắt dưa, mắt na* 4- Lỗ hở đều đặn ở các đồ đan. *Mắt võng, mắt lưới, đan thưa mắt* 5- Một vòng nhỏ của dây xích: *Mắt xích.*

mắt cá *dt.* Mấu xương lồi hai bên cổ chân.

mắt lưới *dt.* Phần hở giữa bốn nút của dây lưới: *Cá nhỏ lọt mắt lưới.*

mặt *dt.* 1- Phần trước đầu người, gồm má, mắt, miệng, mũi, trán, cằm: *Mặt anh ta dài như mặt ngựa* 2- Người, kẻ: *Toàn những mặt quen trong bữa tiệc* 3- Phần phẳng ở một phía nào đó của một vật: *Mặt bàn, mặt đồng hồ* 4- Bên phải: *Tay mặt.*

mặt hàng *dt.* Loại hoặc thứ sản phẩm, nói trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh: *Thêm nhiều mặt hàng mới.*

mặt nạ *dt.* 1- Mặt giả, đeo để che giấu mặt thật:

Dùng mặt nạ để hoá trang 2- Bề ngoài tốt đẹp che đậy bản chất xấu xa bên trong: *Lột mặt nạ tên đạo đức giả.*

mặt phẳng *dt.* 1- Bề mặt không có chỗ lồi lõm, cao thấp: *Mặt phẳng của cái bàn* 2- (toán) Mặt chứa hoàn toàn một đường thẳng khi chứa hai điểm khác nhau của nó: *Qua ba điểm không thẳng hàng có một mặt phẳng.*

mặt trận *dt.* 1- Nơi diễn ra các cuộc chiến: *Mặt trận Hạ Lào* 2- Lĩnh vực đang diễn ra những cuộc đấu tranh quyết liệt: *Mặt trận ngoại giao, mặt trận nhân quyền* 3- Tổ chức gồm nhiều giai cấp, thành phần, hoặc nhiều nước liên minh với nhau để đấu tranh cho một mục đích chung: *Mặt trận tranh đấu cho tự do, dân chủ và nhân quyền.*

mâm *dt.* 1- Vật phẳng, tròn, dùng để dọn thức ăn: *Bụng mâm cổ lên bàn thờ* 2- Nhóm người cùng ngồi ăn một mâm: *Mâm đàn bà ở dưới bếp* 3- Vật có hình giống như chiếc mâm: *Mâm pháo.*

mầm *dt.* 1- Búp hay chồi cây từ hạt hay củ mới nhú ra: *Cây này mầm, mạ mọc mầm* 2- Nguyên nhân sinh ra một việc: *Mầm phản loạn.*

mầm non *dt.* Mầm cây mới nhú, nghĩa bóng chỉ tuổi trẻ: *Giáo dục những mầm non của đất nước là công việc rất quan trọng.*

mâm mê *đgt.* Dùng đầu ngón tay để sờ, nắn nhẹ và lâu: *Mâm mê tà áo.*

mẫn cán *tt.* Chăm chỉ, tháo vát và có hiệu quả trong công việc: *Một công chức mẫn cán.*

mận *dt.* 1- Cây cho trái sộp, tiếng Bắc gọi là quả roi, vỏ màu đỏ tía hoặc xanh nhạt, vị hơi chua: *Mận Cao Lãnh nổi tiếng* 2- Cây thuộc họ mơ, trái tròn, rắn chắc, vị chua và chất khi xanh, vị ngọt khi chín mọng (A. prunes): *Mận Đà Lạt - Ăn mận, trả đào (tn.).*

mấp máy *đgt.* Cử động nhẹ liên tiếp, không yên: *Mấp máy đôi môi.*

mấp mé *đgt.* Sát gần đến mức giới hạn: *Nước sông dâng mấp mé bờ đê.*

mấp mô *tt.* Gập ghenh, không bằng phẳng: *Đường lộ mấp mô.*

mập *dt.* Loài cá lớn, răng sắc và dữ ở ngoài biển:
Cá mập *tt.* Béo tốt, đầy đủ: *Chị ấy mập hơn tôi.*

mập mờ *tt.* Khó hiểu, không rõ ràng: *Anh từ trong Quảng ra thi, leo lên đèo Ái chữ chi mập mờ (cd.)*

mất *đgt.* 1- Không còn, không tìm thấy, bị thất lạc: **Mất cây bút** - *Tiền mất tật mang (tng.). Mất bò mới lo làm chuông (tng.)* 2- **Chết: Còn cha gót đỏ như sao, Đến khi cha mất, gót con đen sì (cd.)** *trgt.* Tô ý tiếc: *Quên khuấy mất, thật đáng tiếc - Muộn mất rồi.*

mất gốc *tt.* Không giữ được truyền thống tốt đẹp của nòi giống như tiếng nói, chữ viết, phong tục tập quán.

mất lòng *đgt.* Làm người khác không vui, không vừa ý: *Mất lòng trước, được lòng sau (tng.).*

mất mùa *đgt.* Thu về hoa lợi quá kém: *Mất mùa lúa, mất mùa bắp.*

mất nết *tt.* Hư hỏng, không giữ được thói quen tốt và ngoan ngoãn: *Hư thân mất nết (tng.).*

mất tích *đgt.* Không biết sống chết ra sao, không có tin tức gì: *Nhiều người mất tích trên biển khi vượt biển tìm tự do.*

mất trí *tt.* Ngơ ngẩn, không biết gì: *Hắn ta đi đứng như kẻ mất trí.*

mật *dt.* 1- Chất sánh, màu nâu nhạt, vị ngọt, ép từ cây mía rồi đun lên mà thành: *Mật ngọt chết ruồi* 2- Chất có vị ngọt do các con ong hút nhụy hoa làm ra: *Mật ong* 3- Chất lỏng màu xanh vàng, có vị đắng do gan tiết ra: *To gan lớn mật (thng.)*, *tt.* Giữ kín, không cho ai biết: *Tài liệu mật.*

mật mã *dt.* Số hoặc chữ bí mật: *Giải tài liệu mật mã.*

mâu thuẫn *dt.* 1- Đối nghịch nhau: *Có sự mâu thuẫn giữa hai khối Nga-Hoa* *đgt.* Không thuận nhau: *Họ mâu thuẫn nhau về kế hoạch tân công địch mặc dù là đồng minh với nhau.*

mẫu *dt.* 1- Nơi lá mọc, cuống lá gắn vào cành hoặc thân cây: *Mùa thu lá vàng rụng, chỉ còn lại những mẫu lá trên cành* 2- Cục nhỏ trôi lên trên

một mặt nhẵn: *Mẫu vải, mẫu tre - Đòn gánh có mẫu, châu châu có sừng... (cd.).*

mẫu *tt.* Cao sâu, tài tình khó giải thích: *Phép mẫu, đạo mẫu.*

mẫu nhiệm *tt.* Linh thiêng lạ lùng: *Sự linh ứng mẫu nhiệm của Bồ Tát Quán Thế Âm.*

mẫu *dt.* Phần nhỏ, miếng, đoạn ngắn: *Mẫu vải, mẫu bánh, mẫu chuyện.*

mẫu *dt.* 1- Vật chính, dùng để theo đó mà tạo ra những cái khác giống như vậy: *Chiếc xe hơi mẫu, mẫu thêu* 2- Vật được đưa ra cho người ta thấy hình dáng, màu sắc, dùng để làm gì: *Hàng mẫu, kiểu mẫu* 3- Đơn vị đo diện tích ruộng đất, bằng 10 sào, tức bằng 3.600 mét vuông (ở miền Bắc) hay 4.970 mét vuông (ở miền Trung): *Một mẫu ta ruộng.*

mẫu đơn *dt.* Cây thân cỏ thấp, hoặc thân gỗ cao tới 3 m, hoa lớn màu đỏ, trắng, vàng, mùi thơm, còn gọi là hoa đơn hay hoa trang. Loại mẫu đơn đỏ thường mọc hoang khắp nơi: *Mẫu đơn nở cạnh bờ ao, đôi ta trình tiết đợi nhau suốt đời (cd.).*

mẫu giáo *dt.* Sự dạy dỗ trẻ nhỏ trước khi vào lớp một, cấp tiểu học: *Các cô dạy lớp mẫu giáo thương yêu các em bé như con.*

mẫu tây *dt.* (P. hectare - ha) Đơn vị đo ruộng đất theo hệ thống đo lường mét: *1 mẫu tây bằng 1 hecta, bằng 10,000 m².*

mẫu tử *dt. tt.* Mẹ con: *Mẫu tử tình thâm,*

mậu dịch *dt.* Sự trao đổi, mua bán hàng hóa: *Tự do mậu dịch.*

mây *dt* 1- Lớp hơi do nhiều hạt nước hoặc hạt băng nhỏ li ti lập thành từng đám bay lơ lửng trên bầu trời: *Trên trời có đám mây xanh, ở giữa mây trắng chung quanh mây vàng (cd.)* 2- Loại cây leo, lá xẻ sâu, cuống có gai, thân dài và mềm, rất dai thường dùng để buộc hoặc đan các đồ dùng trong nhà: *Sợi mây, roi mây.*

mấy *tt.* 1- Một vài, vài ba, tiếng chỉ một số ít: *Một đời được mấy anh hùng, một nước được mấy đức ông trị vì (cd.)* 2- Không biết bao nhiêu: *Đó ai biết lúa mấy cây, biết sông mấy khúc, biết mây mấy tầng*

3- Hiếm có, khó xảy ra: *Máy đời bánh đúc có xương, máy đời di ghè mà thương con chồng* 4- Khó có thể làm được: *Sức máy mà nó nhấc nổi hòn đá này.*

máy ai *dt.* Không có ai: *Máy ai lái xe trong cơn bão tuyết!*

mây *dt.* 1- (Mây) Từ xưng với người đối thoại có vẻ thân mật, hoặc coi thường: *Tao đến chơi mà mây đi vắng. Mây tao mi tớ, chúng mây (tụi bay)* 2- Kề ăn xin: *Ăn mây (mây). Ăn mây đời xôi gác (tng.).*

mấy *dt.* Thân thể người ta: *Làm mình làm mấy (tng.); mình mấy chân tay. Con lành con ở cùng bà, vang mình sốt mấy con ra ngoài đường (cd.).*

me *dt.* 1- Mẹ hay má 2- Đàn bà Việt Nam lấy chồng người Pháp: *Me tây* 3- Loại cây lá kép nhỏ, quả có vị chua: *Cây me* 4- Môn cờ bạc ngày xưa chơi bằng hột me: *Chơi đánh me.*

mé *dt.* 1- Phía, miệt, bên: *Mé dưới, mé trên* 2- Bìa, bờ, chỉ nơi chốn kéo dài: *Mé biển, mé rừng* 3- Phía ở về nơi không xa lắm: *Đi về mé bên phải đgt.* Chặt, tia bốt: *Mé hàng rào cho gọn.*

mè *dt.* 1- Những thanh tre, gỗ đặt xuôi theo mái, dùng để buộc lá tranh hay lá gồi vào rui. 2- Vừng: *Muối mè* 3- Tên một loài cá: *Cá mè một lúa (tng.).*

mẻ *dt.* 1- Gia vị làm bằng cơm nguội để lên men, vị chua: *Nấu chân giò với mẻ* 2- Một lượt, một lần, một chuyến: *Một mẻ bắp rang* 3- Một trận: *Chửi cho mụ đó một mẻ* *tt.* Sứt một miếng nhỏ, thường ở miệng chén hay vành đĩa: *Chén, đĩa mẻ.*

mẹ *dt.* 1- Tiếng gọi người đàn bà sinh ra mình: *Mẹ tôi* 2- Con vật cái, trực tiếp sinh ra đàn con: *Gà con tìm mẹ* 3- Người đàn bà đáng bậc mẹ: *Bà mẹ Sài Gòn* 4- Cái gốc sinh ra những cái khác: *Lãi mẹ đẻ lãi con.*

men *dt.* 1- Chất trung gian gây ra phản ứng: *Men rượu, lên men; Chung nhau mấy chén rượu đầy. Không say men rượu lại say men tình (cd.)* 2- Chỉ chất rượu: *Ma men, hơi men* 3- Chất trắng trên mặt

đồ sành, sứ hoặc kim loại làm cho bóng, có thể chống gỉ: *Tráng men* 4- đgt. Đi quanh theo mé ngoài: *Đi men sườn núi.*

meo *dt.* Rêu, mốc *tt.* Để lâu bị mốc, có mốc xanh: *Com hầm cà meo* *tht. tt.* Tiếng mèo kêu: *Tiếng meo là tiếng mèo kêu* *trgt.* Đói lép bụng: *Đói meo.*

méo *tt.* Bị biến dạng, không tròn như vốn có: *Cái vung bị méo* *trgt.* Làm sai lạc sự thật: *Bóp méo sự thật.*

mèo *dt.* 1- Loài thú nhỏ cùng họ với hổ báo, nuôi trong nhà: *Mèo rình bắt chuột; mèo già hóa cáo* 2- Tiếng lóng chỉ người con gái cặp bồ với người đàn ông có vợ: *Coi chừng anh Hai có mèo.*

mẹo *dt.* Mưu kế hay lừa dối: *Mẹo lừa đã mắc vào khuôn (K.)* 2- Biến âm của từ *mão* là vị trí thứ tư trong mười hai chi: *Thằng bé tuổi mẹo* 3- Chỉ cách viết theo văn phạm (ngữ pháp): *Câu văn viết đúng mẹo luật.*

mép *dt.* 1- Khóe miệng, hai bên miệng nơi môi trên và môi dưới gặp nhau: *Sùi bọt mép* 2- Hay nói, khéo nói mà không được việc gì: *Bẻm mép* 3- Rìa ngoài, bìa rừng, cạnh bàn ghế: *Mép bàn.*

mét *dt.* Thước, đơn vị đo bề dài, bề rộng, bề cao: *Căn nhà cao 20 mét, bề dài 15 mét, bề rộng 8 mét* *tt.* Mầu da nhợt nhạt: *Mặt tái mét nói phét thành thần (tng.).*

mẹt *dt.* 1- Đồ dùng đan bằng tre, nông lòng, vành tròn giống cái sàng nhưng không có lỗ: *Mẹt đựng trầu cau; buôn thúng bán mẹt (tng.)* 2- khgd. Chỉ con gái: *Thị mẹt.*

mê *dt.* Nón, rỏ, thúng bị hỏng vành mắt cặp: *Nón mê. Lành làm thúng, thúng làm mê (tng.)* *tt.* Làm cho ngủ, mất hết ý thức, làm ngủ thiếp đi, mất trí nhớ: *Ngủ mê, mê sảng, thuốc mê* đgt. Ham thích quá mức, không còn tỉnh táo, sáng suốt: *Mê cờ bạc.*

mê lộ *dt.* Đường đi làm cho người ta mất tỉnh táo: *Bị dẫn vào mê lộ.*

mê ly *tt.* Lâng lâng trong hồn, khó phân biệt mọi sự chung quanh: *Khúc nhạc mê ly.*

mê man *đgt. tt.* 1- Cảm giác không tỉnh táo kéo dài: *Cháu bé sốt mê man* 2- Say mê làm việc gì tới mức dường như quên cả thực tại: *Coi phim truyện mê man.*

mê muội *tt.* Mờ mịt, không còn sự sáng suốt: *Đầu óc mê muội vì bị nhồi sọ tà thuyết.*

mê tín *dt.* Lòng tin một cách mù quáng: *Lên đồng là trò mê tín dị đoan.*

mềm *tt.* 1- Phản nghĩa với cứng: *Chì là kim loại mềm* 2- Dễ dàng có những nhân nhượng tùy theo hoàn cảnh: *Đấu tranh chính trị có lúc mềm lúc cứng.*

mềm mỏng *tt.* Ăn nói, cư xử dịu dàng, khéo léo: *Mềm nắn, dẫn buông (tng.).*

mến *đgt.* Yêu thích, có cảm tình: *Cô gái dễ mến.*

mến phục *đgt.* Yêu thích và kính phục: *Mến phục vị thầy tu đức độ.*

mền *dt.* 1- Chăn đắp cho ấm: *Mùa đông lạnh, ngủ phải đắp mền* 2- Áo dày ba lớp: *Áo mền* 3- Thi cử bằng chữ Hán ngày xưa, người không đỗ cử nhân mà chỉ đỗ tú tài ba khoa: *Tú mền.*

mênh mông *tt.* 1- Không gian rộng lớn, không có giới hạn: *Trời biển mênh mông* 2- Tình cảm lớn lao không có giới hạn: *Tình yêu thương, lòng bác ái mênh mông.*

mệnh *Xch. Mạng*

mệt *tt.* 1- Cảm thấy không được khỏe, nhức mỏi gân cốt vì sức lực bị tiêu hao: *Đi bộ xa nên rất mệt* 2- Còn phải cố gắng hơn nữa, vất vả hơn nữa: *Còn mệt mới đến ngày tốt nghiệp bác sĩ y khoa.*

mệt mỏi *đgt. tt.* Mệt đến mức không còn muốn hoạt động nữa: *Mệt mỏi vì chờ đợi quá lâu.*

mếu *đgt.* Miệng méo xệch như sắp khóc: *Thằng bé mếu máo.*

mi *dt.* 1- Lớp da che phía ngoài, bảo vệ con mắt, có thể mở ra nhắm lại: *Nó khóc, mi mắt sưng húp* 2- Lông nheo, mọc ở rìa mắt: *Cô ấy mang lông mi giả* 2- Mây: *Họa mi ai vẽ nên mi (Tân Đà).*

mí *dt.* Rìa mi mắt, mi mắt có hoặc không có nếp gấp: *Mắt hai mí, mắt một mí.*

mì *dt.* 1- Một loại lúa, dùng làm thức ăn chính tại các nước Âu Mỹ: *Lúa mì, bánh mì* 2- Thức ăn giống như phở, gồm những sợi nhỏ làm bằng bột mì: *Mì vịt tiềm* 3- *đph.* *Sắn:* *Khoai mì, củ mì.*

mị dân *đgt.* Làm ra vẻ nịnh dân, vì dân, nhưng không phải thế: *Chính sách mị dân.*

mia *dt.* Cọc gỗ có khắc độ như cây thước, dựng ở xa để nhắm đo đất, đo đường: *P. mire*

mía *dt.* Cây thẳng đứng như loài sậy, có đốt, lá sắc, ruột đặc, chứa chất ngọt, ép để chế đường: *Mía sâu từng đốt, nhà dệt từng nơi (tng.).*

mĩa mai *đgt.* Cách nói chế giễu, không đúng sự thật: *Khen mĩa mai, giọng mĩa mai* *tt.* Trái với điều mọi người nghĩ: *Thật là mĩa mai khi kẻ tham những lại được thăng chức.*

miên man *tt. trgt.* Đợt này kéo theo đợt khác hoài không dứt: *Suy nghĩ miên man.*

miền *dt.* Vùng, phần đất đai mang đặc tính riêng: *Miền duyên hải, miền đồng bằng, miền cao nguyên.*

miễn *đgt.* 1- Khỏi phải chịu, khỏi phải làm việc gì: *Miễn thuế, miễn lễ* 2- Ngăn làm việc gì một cách lịch sự: *Không phận sự miễn vào* 3- Chỉ cần: *Làm gì cũng được, miễn đúng luật.*

miễn cưỡng *đgt.* Bất đắc dĩ, gắng gượng, không thoải mái, không bằng lòng khi làm việc gì: *Miễn cưỡng dự tiệc vì nể nang.*

miễn dịch *đgt.* Khỏi đi lính khi đến tuổi động viên: *Vì có bệnh nặng nên được miễn dịch vĩnh viễn.*

miễn nhiễm *tt.* Khỏi bị lây bệnh nếu cơ thể đã bị loại vi trùng bệnh đó xâm nhập: *Người được chích ngừa cảm cúm, có thể được miễn nhiễm bệnh cảm cúm*

miễn phí *đgt.* Không phải nộp lệ phí.

miễn thuế *đgt.* Không phải đóng thuế.

miễn trừ *đgt.* Miễn cho, khỏi phải làm gì: *Miễn trừ thuế.*

miếng *dt.* 1- Số lượng thức ăn một lần cho vào miệng: *Ăn một miếng, tiếng một đời (tng.)* 2- Đồ ăn, cái để ăn: *Miếng cơm manh áo (thng.)* 3- Một phần nhỏ, một mảnh của khối lớn: *Miếng thịt, miếng gỗ, miếng đất* 4- Một thể võ: *Học vài miếng võ để phòng thân.*

miệng *dt.* 1- Mồm, thuộc bộ tiêu hóa ở trên mặt, dùng để ăn, kêu la và nói cười: *Miệng ăn núi lở. (tng.)* 2- Thành phần trong một gia đình: *Gia đình có năm miệng ăn* 3- Chỗ mở ra ngoài của một đồ vật có chiều sâu: *Miệng chai* 4- Chỗ mở ra từ hõm núi, đất trong thiên nhiên: *Miệng hang, miệng giếng, miệng núi lửa* *trgt.* Qua lời nói chứ không qua chữ viết: *Lệnh miệng, trả lời miệng.*

miệng lưỡi *tt.* Chỉ người có tài nói khéo léo nhưng không thật lòng: *Tên đó là một kẻ miệng lưỡi.*

miệt mài *tt.* Say mê theo đuổi việc gì, khó có thể rời ra: *Tập luyện võ thuật miệt mài.*

miệt thị *đgt.* Tò thái độ coi thường ai vì thành kiến: *Miệt thị phụ nữ, miệt thị người da màu.*

miêu tả *đgt.* Dùng câu văn, hình vẽ làm cho người ta thấy được phong cảnh hay nhân vật nào đó: *Hãy miêu tả một buổi chiều ở nhà quê.*

miếu *dt.* Am thờ nhỏ: *Ở cây đa đầu làng có một miếu thờ thần linh.*

mím *đgt.* Ngậm chặt môi, miệng lại, không để còn khe hở: *Mím môi.*

mỉm cười *đgt.* Chỉ hơi hé miệng, không cười thành tiếng.

mìn *dt.* *P. mine* Khỏi thuốc nổ có gắn ngòi nổ để công phá: *Đặt mìn phá núi lấy đá.*

minh bạch *tt., trgt.* Rõ ràng, rành mạch: *Trình bày minh bạch số sách về tài chính.*

minh châu *dt.* Viên ngọc chiếu sáng.

minh họa *đgt.* Dùng hình vẽ hay ảnh chụp để giúp cho tác phẩm văn học hay bài thuyết trình thêm sinh động và dễ hiểu: *Buổi thuyết trình y học có nhiều hình ảnh minh họa.*

minh mẫn *tt.* Còn tinh tường, không bị nhầm lẫn: *Cụ bà đã 90 tuổi nhưng vẫn còn minh mẫn.*

mình *dt.* Thân người: *Thân thể người ta chia làm ba phần: Đầu, mình và tay chân* *đdt.* 1- Tôi, ta: *Mình làm mình chịu, kêu mà ai thương (Kiều)* 2- Cô, anh: *Mình về mình nhớ ta chăng? Ta về ta nhớ hàm răng mình cười (cd.)* 3- Ngôi ba số nhiều: *Đất nước mình, quê hương mình* 4- Lối xưng hô giữa vợ chồng: *Mình ơi...* 5- Đại danh từ ngôi thứ ba trong một số trường hợp: *Nó tự cho mình là giỏi.*

mít *dt.* 1- Cây cho trái lớn có gai, chứa nhiều múi ngọt và thơm: *Nhà ngói cây mít (tng.)* 2- *tt.* Đàn độn, không biết gì: *Mặt mũi sáng sủa mà đầu óc mít đặc.*

mít dai *dt.* Múi mít hơi dài, ăn cảm thấy dai, ròn và không ướt.

mít mật *dt.* Múi mít hơi tròn, mềm và ướt: *Nhọn gai mít dai, tẹt gai mít mật (tng.).*

mít-ting *dt.* Biểu tình, hội họp đông đảo ng ười, xuống đường đòi hỏi quyền lợi chung: *A. meeting.*

mít tố nữ *dt.* Trái nhò, mọc ở gốc cây, thơm ngon hơn mít thường.

mít ướt *dt.* *đph.* 1- Mít mật 2- *tglg.* Trẻ em hay khóc, khóc nhè: *Em bé này mít ướt!*

mịt *trgt.* Trời tối hẳn, rất tối: *Ông ta đi làm đến tối mịt.*

mịt mờ *tt.* Trời tối không còn nhìn rõ: *Ở đây sương khói mịt mờ.*

mịt mù *tt.* Xa tít, thăm thẳm, chẳng còn thấy gì: *Xót thương đôi ngả mịt mù (Lục V ân Tiên).*

miu *dt.* Miêu, con mèo.